

De centrale examens Beeldende Vakken vmbo 2016: In Beweging

de voorbereiding:

Het examen 2016 met het thema *In Beweging* viel gezien de reacties na afloop, in de smaak bij zowel docenten als leerlingen. Ook leidde het tot prachtige examenwerken, zelfs op het platte vlak, waar het verbeelden van beweging toch een extra uitdaging is.

Naast enkele praktische zaken en het melden van een kleine wijziging in de syllabus bood de septembermededeling weinig nieuws. Wel werd het belang van het magazine wederom onderstreept (iets dat niet vaak genoeg gezegd kan worden).

De echte kick-off van het thema kwam in december met de gelijknamige bijeenkomst. Veel docenten, van startend tot door de wol geverfd, kwamen naar Utrecht om meer informatie te verkrijgen. VONKC zette een geweldig programma neer. De kunstenaar Joost Conijn presenteerde zijn aan het thema gerelateerde werk en kunsthistorica Annemieke Ganzinga verhaalde over kinetische kunst. Ervaringen werden uitgewisseld, vragen beantwoord en twee enthousiaste docenten gaven voorbeelden van good practice. Ook het CvTE was zoals altijd aanwezig voor de praktische informatie. Kortom, een inspirerende bijeenkomst die handvatten bood bij de voorbereiding van de examenklassen.

Het magazine was kort voor de kick-off al uitgedeeld. Acht bladzijdes vol foto's, voorbeelden en korte teksten inspireren en stimuleren voor het CPE en zijn daarnaast informatief en bieden een goede voorbereiding op het CSE. Dat het magazine al in december mag worden uitgedeeld, biedt de docenten voldoende gelegenheid de diverse invalshoeken verder uit te diepen, of dat te laten doen door de kandidaten zelf. De bewegende machines van Tinguely en de bijzondere reclameposters gemaakt door een rugbyteam voor Adidas, gaven op zeer verschillende manieren weer hoe je het thema zou kunnen interpreteren. Helemaal *In Beweging* raak je bij het bekijken van het weblog <http://www.inbeweging2016.blogspot.nl>.

Snelweg, Josephine Quijs, Vathorst College, Amersfoort.

Saar van der Velden, Walewyc Mavo, Waalwijk

de examens:

Het CPE (en ook het CSE) werd door ruim 9100 kandidaten gemaakt. Niet van elke kandidaat werden de resultaten ingevoerd in Wolf, waardoor de analyse voor het CPE gebaseerd is op het werk van 7317 kandidaten. Van deze groep deden 5087 kandidaten examen in tekenen, 1897 kozen handenarbeid, 63 textiele werkvormen en 96 audiovisuele vormgeving. De n-term was wederom

laag, namelijk 0,0 met een gemiddeld cijfer van 6,4 en een percentage onvoldoendes van 17,5. Dit zou verklaard kunnen worden door het huidige, zeer globaal geformuleerde beoordelingsmodel. De opdracht voor het CPE viel in goede aarde. Deze luidde: *Ontwerp en maak een autonoom of toegepast werkstuk dat beweging verbeeldt*. Niet zoals het jaar ervoor wat abstract geformuleerd, maar in begrijpelijke taal. De kandidaat kon er alle kanten mee op en het resulteerde in een grote verscheidenheid aan werkstukken. Dat de opdracht pas bij aanvang van het CPE bekend werd gemaakt leidde niet tot problemen. Meerdere docenten gaven aan het eerste van de 12 lesuren aan de opdracht en het magazine te besteden om de draad vervolgens een week of wat later op te pakken, opdat de informatie even kon bezinken.

Het CSE verliep zonder noemenswaardige problemen, al moesten er twee aanvullingen op het correctiemodel worden uitgedaan. Het veld waardeerde het examen positief met een 6,6. Op basis van gegevens van 7539 kandidaten werd de normering bepaald op een 1.0 met als gemiddeld cijfer een 6,4. Van de kandidaten behaalde 16,8% een onvoldoende.

De p-waarde, die de moeilijkheidsgraad weergeeft, van het CSE was .60 op een maximum van 1. Wanneer deze p-waarde boven de .85 ligt, is de betreffende vraag makkelijk, ligt deze onder de .30 dan is de vraag moeilijk.

De p-waarden per blok en die van de verschillende vraagsoorten staan in de onderstaande kolom.

p-waarde per blok 2016:		p-waarde per 'vraagsoort' 2016:	
Vooruit	53	inhoud	67
Gejaagd door de wind	67	voorstelling	62
Zwemmen	54	vormgeving	50
De jeugdfabriek	67	vormgeving én voorstelling	72
		functie	70
		proces	47
		kunst- cultuurhistorische context	62
		gesloten vragen	61,62,53,48,92

In deze tabel blijkt ook dat de gesloten vragen – de meerkeuze- en de voorgestructureerde vragen– vrijwel allemaal prima scoorden. Slechts eentje bleek nogal makkelijk en zat gelukkig aan het eind van het examen, voor de kandidaat een prettige afsluiter.

Het eerste blok *Vooruit!* behandelde de schilderkunst aan de hand van Eduard Manets *De Paardenrace te Longchamp* en *Elasticiteit* van de futurist Boccioni. Het moeilijkste blok, bleek met drie vragen met een p-waarde van 30. Gelukkig bleken de eerste vijf vragen prima gemaakt te zijn, waardoor de kandidaten goed 'in' het examen kwamen. De vragen die volgden, over Boccioni, waren lastig, waarschijnlijk door het complexe beeld. (hieronder links)

Het meest dynamische blok volgde hierna met de *strandbeesten* van Theo Jansen (zie hierboven rechts) in het blok *Gejaagd door de wind*. Het blok scoorde hoge p-waarden, op één vraag na, die een drietal begrippen toetste. Klaarblijkelijk niet echt op de prioriteitenlijst bij de voorbereiding!

Als derde blok volgde *Zwemmen*, waarbij de zeer verschillende verbeelding van twee zwembaden bevestigd werd. Ten eerste *Het Zwembad* van Matisse (hieronder links), geknipt en geplakt op de wanden van een museumzaal (oorspronkelijk in zijn eigen huis) en daarnaast *Gregory swimming* van David Hockney een werk bestaande uit vele polaroidfoto's. Zeker de vragen over *Het Zwembad* werden minder goed gemaakt waarbij de, altijd moeilijke, vormgevingsvraag over de suggestie van beweging het gemiddelde flink deed zakken.

Als afsluiter werden de leerlingen bevestigd over *De Jeugdfabriek*, een skatebaan in de Spaanse stad Merida. Een leuk blok, bleek uit reacties in de media, en dat ondanks het feit dat de moeilijkste vraag van het examen hiertussen stond! De kandidaten moesten voor die vraag de voordelen voor de ontwerper noemen van het bouwen met elementen. De p-waarde .28 liet zien dat dat lastige kost is. Verder stond het onderwerp waarschijnlijk dicht bij de leerlingen want de rest van het blok scoorde netjes. Prettig om zo het examen af te sluiten.

En wat brengt 2017?

Volgend jaar mag er gedroomd worden tijdens het examen, het thema luidt: DROMEN.

Begin december 2016, met de uitreiking van het magazine en tijdens de kick-off worden er meer tips van de sluier opgelicht!

Annick van Beukering,
toetsdeskundige Beeldende Vakken, Cito.